

SPANISH CLASSICS

MANUEL BLANCAFORT

Complete Songs Vol. 1

Tres cançons de Nadal • Quatre cançons • Lírica catalana

Anna Alàs i Jové, Mezzo-soprano

Miquel Villalba, Piano

Manuel BLANCAFORT (1897–1987)

Complete Songs Vol. 1

1	Passant sota les branques* <i>Text by Manuel Blancafort</i>	2:43	12	Dessobre la terra dura <i>Tomàs Garcés</i>	4:22
	Tres cançons de Nadal	8:14	13	Ceiño da miña aldea <i>Ramón Cabanillas (1876–1959)</i>	3:36
2	Cançoneta humil de mitjanit <i>Marià Manent (1989–1988)</i>	1:43			
3	Els núvols de Nadal <i>Joan Maragall (1860–1911)</i>	5:07	14	Joc <i>Tomàs Garcés</i>	1:12
4	Els reis <i>Joan Maragall</i>	1:24	15	Plany <i>Joan Arús i Colomer (1891–1982)</i>	2:55
	Quatre cançons	8:42	16	Ja no seràs mai més record* <i>Josep Janés i Olivé (1913–1959)</i>	3:11
5	Muntanya avall <i>Josep M. Guasch (1878–1961)</i>	1:37	17	Cançó de l'únic camí <i>Tomàs Roig i Llop (1902–1987)</i>	2:50
6	Capvespre <i>Josep M. López-Picó (1886–1959)</i>	2:39		Lírica catalana	15:40
7	La mort de Bebbros <i>Traditional Greek translated by Apel·les Mestres (1854–1936)</i>	2:53	18	Advent <i>Josep M. López-Picó</i>	2:42
8	Aigües de la primavera <i>Josep Carner (1884–1970)</i>	1:33	19	Comiat <i>Josep M. López-Picó</i>	3:58
9	Rondalla del bou* <i>Marià Manent</i>	2:55	20	L'infinít <i>Rosend Llates (1899–1973)</i>	4:18
10	La llum de Nadal <i>Tomàs Garcés (1901–1993)</i>	1:26	21	Les campanes de Palau <i>Tomàs Garcés</i>	2:03
11	Cançó de l'amor primera <i>Tomàs Garcés</i>	3:23	22	L'hora de l'alba <i>Tomàs Garcés</i>	2:39

*** WORLD PREMIERE RECORDING**

Manuel BLANCAFORT (1897–1987)

© Arxiu Manuel Blancafort,
Biblioteca Nacional de Catalunya

Manuel Blancafort de Rosselló was born on 12 August 1897 in the spa town of La Garriga, near Barcelona, into an educated, middle-class Catalan family. His parents owned a famous hotel in the town which was frequented by many artists, intellectuals and politicians. An enterprising man, and an enthusiast for technological innovation, his father had also set up a factory in La Garriga to produce pianola rolls, and this in effect became Blancafort's music school.

Blancafort studied music first with his father, and then with Joan Alius, who taught him the basics of composition. Then, as a teenager, he began to work in the family factory. It was his job to examine music scores in minute detail and convert the notes into series of perforations on rolls of paper. He was therefore able to learn all about different styles of writing, from the classical composers to the latest works by Debussy, Ravel and Schoenberg, among others, and to complete his musical education — to all intents and purposes he was self-taught. Life at the hotel also gave him the opportunity to meet a number of musicians and composers, including Joan Lamote de Grignon and Frederic Mompou, both of whom gave him advice and looked over his early compositions.

It was his meeting with Mompou, in 1914, that was to prove the most significant for the young Blancafort, not only musically but also aesthetically and spiritually. Mompou took on the role of elder brother, supporting Blancafort and guiding him as he took his first steps as a composer, as well as

helping him find his way around the rich and innovative musical scene of 1920s Paris.

The premiere of Blancafort's *El parc d'atraccions* ('The Funfair'), given by the pianist, Ricardo Viñes, in Paris in 1926, was enthusiastically received by that city's demanding public, and Maurice Sénart, one of the leading French publishing houses, took an interest in the young composer and went on to publish most of his works.

Unfortunately, a promising career was soon brought to an end: the demands of family life (he was to have eleven children), the closure of his father's factory (caused by the growing success of the gramophone), and problems arising from the Spanish Civil War combined to oblige Blancafort to set up home in Barcelona and spend most of the rest of his life working for an insurance company. Despite the restrictions this entailed, he was nevertheless able, with the support of his remarkable wife, to find a few precious moments in which he could compose, eventually building up a sizeable catalogue of works which represent 'the living synthesis of Catalan musical culture' (Manuel Valls).

Spanish isolation during the Franco years, and in particular the closure of the French border, made it difficult for Blancafort to achieve any international fame for his work, but he won prizes and official distinctions in his native country from 1949 until his death in Barcelona on 8 January 1987.

Blancafort's work is clearly rooted in Catalan traditions, and its emotional and aesthetic content is always bound to a stable formal structure. This 'classical' approach, in the strict sense of the word, where intellect reigns over sentiment, is present in even his earliest works. In these, despite numerous touches of Romanticism, the composer succeeded in creating, in his own words,

‘something that stands up’. His music has a clarity and simplicity far-removed from the German transcendentalism in fashion at the time, his aim being to compose music which was ‘tonal, logical and concise’. To this end he took French music as his model, although he believed it was not a question of ‘giving Catalan music a French flavour ... it has to speak of things Catalan in a European idiom’.

Miquel Villalba (taken from 8.557332)
English translation by Susannah Howe

The Hour of Dawn: The Rise of the Catalan Lied

During *La Renaixença*, the 19th-century Romantic revivalist movement in Catalan language and culture, the composer and musicologist Felip Pedrell (1841–1922) established the assimilation of Lieder in Catalonia, as well as inspiring a renewed interest in the rich heritage of popular songs. He consolidated the Lied into the Catalan language through ambitious song cycles such as *Lais* (1879) and *La Primavera* (1880). A few years later, Barcelona witnessed the emergence of *Modernisme*, or Catalan Modernism, (1890–1914) across the arts – from Gaudí’s architecture and the music of Albéniz and Granados – to the poetry of Maragall and Apel·les Mestres, and the paintings of Rusiñol and Casas. As a subsequent reaction to the avant-garde aesthetics of the movement, *Noucentisme* (1914–39) flourished with inspiration taken from Hellenic Classicism, which was so well theorised by the writer Eugeni d’Ors, and exemplified by the poetry of Josep Carner. Thus, after the period of Wagnerian and nationalist fervour, this ‘return to order’ rejected Romanticism, subjectivism and Wagnerian pathos, and marked a revival of Classicism and beauty. In addition to this it incorporated a new awareness of the artistic limits and a sense of proportion that could not be dissociated from the existential and cultural implications of Mediterraneanism.

Eduard Toldrà (1895–1962), Robert Gerhard (1896–1970), Frederic Mompou (1893–1987) and Manuel Blancafort (1897–1987) were the main quartet of composers who embraced Noucentist aesthetics. Their first songs represented a clear alternative to the modernist Lied, combining originality and subtlety in cycles such as Blancafort’s *Tres cançons de Nadal* (‘Three Christmas Songs’) and *Quatre cançons*.

In contrast to modernist decadence, four aesthetic attributes stand out in the Noucentist Lied: the apparent simplification of musical resources – sometimes more sophisticated than they may first appear; a desire for maximum symbiosis between the poem’s character and its musical correspondence; a greater interest in the structural elements; and the search for a stylistic purity. In short, *Noucentisme* provided a solution, or at least an answer, to the crisis of musical language caused by the Wagnerian legacy. And so it was during those years that the Noucentist Lied was consolidated in Catalonia.

The work of Manuel Blancafort must be understood in the context of this fertile aesthetic revolution. He first entered the public eye with piano works including *Cançons de muntanya* (‘Mountain Songs’) (1916–1918), *12 Cançons* (1916–1919/20), *Cants íntims I* (‘Intimate Songs’) (1918–20), *Camins I* (‘Roads’) (1920–1923), *Cants íntims II* (1919–1924) and *El parc d’attractions* (‘The Funfair’) (1922–1924), all of which were premiered with great success in Paris by Ricardo Viñes. These compositions were evocative and remarkable by their design, an aesthetic that grew from cycle to cycle to reveal an increasingly personal imagination.

Concise, intimate, and often filled with an ironic and playful spirit, Blancafort's work connected directly with Grieg's *Lyric Pieces* and also with the music of Fauré, Debussy, Ravel and Satie, and then increasingly with what fellow Catalan composer Xavier Montsalvatge called 'the little revolution of the Parisian post-Impressionism'. That is to say, with the aesthetics of the French composer group Les Six (especially Auric, Honegger, Milhaud and Poulenc). From 1929 to 1936, together with Toldrà, Gerhard, Lamote de Grignon, Mompou, Samper, Grau and Gibert Camins, Blancafort formed the 'Group of Eight' or Compositors Independents de Catalunya (CIC) which coincided with the political and cultural vitality of the Second Republic. This was a key period in the evolution of Catalan music, which sought to be both culturally authentic and internationally focussed, where the interaction of Noucentist, dodecaphonic and neo-Classical features implied a profound renewal. This was witnessed at the Festival of the International Society of Contemporary Music (SIMC), celebrated in Barcelona in 1936, in which Blancafort was one of the few Catalan composers invited to participate.

Blancafort's words are truly revealing: 'Fleeing from Wagner is the first commandment to be imposed on the new Catalan music', he said, 'It is not a question of *frenching* our music ... It must be something more than a *sardana* and a popular song; we must speak about Catalan things in a European language.' This declaration by Blancafort is particularly significant when we consider his Lieder production, magnificently interpreted on this disc by the mezzo-soprano Anna Alàs i Jové and the pianist Miquel Villalba. The two artists have reached a perfect mutual understanding and succeed in immersing the listener in the dreamy, elegiac world in which most of these songs linger.

During the Civil War (1936–39), Barcelona's climate of cultural effervescence, the second 'Golden Age', was suppressed. Under the ashes of defeat and during difficult times, a minimal cultural life continued, but musical activities never ceased completely despite the exile of some of Barcelona's most notable composers (including Gerhard and Samper). During this period, Blancafort's work seems to abandon post-Impressionism and moves towards a music which is more formalist, structured, transcendent and devoid of its most playful and provocative elements, such as his two *String Quartets*, the two *Piano Concertos* and the *Symphony in E* which was awarded the Barcelona City Award.

It is the cultivation of the Catalan Lied that allowed Blancafort a connection to the spirit of the past and explains why his collection of songs forms a homogeneous, compact and engaging whole that springs from the same creative impulses as those of his compatriot poets Maragall, Lopez-Picó, Manent and Garcés, and from their common language. This is what explains the unmistakably Catalan atmosphere which goes beyond historical vicissitudes (we must remember that the Catalan language was banned during much of the Franco dictatorship). Therefore, it could be said that the dreams of a country aspiring to be free and cultured persist in all of the songs Blancafort composed during the course of his long life.

Àlex Susanna

English Translation by Xavier Calsamiglia

Edited by Naxos

Manuel BLANCAFORT (1897–1987)

Manuel Blancafort de Rosselló va néixer al poble termal de la Garriga (província de Barcelona) el 12 d'agost de 1897. Provenint d'una família culta de la burgesia catalana, els Blancafort eren propietaris d'un prestigiós balneari freqüentat al llarg dels anys per nombrosos artistes, intel·lectuals i polítics de renom. El pare, un home inquiet i apassionat per les noves tecnologies, hi havia instal·lat una fàbrica de rotlles per a pianola (rotlles Victòria) que es convertiria en una veritable escola de música per al jove Blancafort des que va complir els 15 anys.

Després d'algunes lliçons del seu pare, que posseïa una sòlida formació musical, i de Joan Alius, que li va ensenyar les nocions bàsiques de l'escriptura musical, va començar a treballar a la fàbrica paterna on la seva activitat consistia a estudiar atentament les partitures més diverses per tal de transformar les notes, d'una en una, en una sèrie de perforacions sobre rotlles de paper. Aquest treball li va permetre aprendre amb detall els diferents estils d'escriptura musical, des dels clàssics fins a Debussy, Ravel i Schoenberg, cosa que el va ajudar a completar una formació que més aviat es podria qualificar d'autodidacta. Alhora, la seva vida al balneari va facilitar-li la trobada amb importants músics i compositors, com Joan Lamote de Grignon i Frederic Mompou, als qui va mostrar les seves primeres composicions, demanant-los consell.

La trobada amb Mompou, el 1914, va ser decisiva tant en l'aspecte musical com en l'estètic i espiritual. Com un germà gran, Mompou va donar suport des del principi al talent de Blancafort i va guiar els seus primers passos en la composició i la vida musical francesa (una de les més riques de l'època).

El 1926, el pianista Ricard Viñes va estrenar a París la seva obra *El parc d'atraccions* provocant l'entusiasme d'un públic exigent acostumat al millor i més novedós de la creació musical dels anys vint. De seguida un dels editors més prominents, Maurice Sénart, es va interessar per ell i va publicar la major part de les seves obres.

Malauradament, aquest fulgurant inici es va veure aviat truncat. Les necessitats d'una família que creixia any rere any (va tenir onze fills), el tancament de la fàbrica a causa de l'èxit creixent del gramòfon i els problemes derivats de la guerra civil van obligar Blancafort a establir-se a Barcelona i a treballar gairebé la resta de la seva vida en una companyia d'assegurances. No obstant això, tot i l'enutjós horari d'aquesta activitat i gràcies a la inestimable ajuda de la seva esposa, va poder trobar aquests preuats moments que li permetien compondre una obra la importància de la qual va advertir el compositor i musicòleg Manuel Valls en declarar que ens trobàvem davant "una obra que representa la síntesi viva de la cultura musical catalana".

L'aïllament provocat pel franquisme i, sobretot, el tancament de les fronteres amb França no va ajudar a la difusió internacional de la seva música encara que al seu país els premis i les distincions oficials es van succeir des de 1949 fins al dia de la seva mort a Barcelona el 8 gener 1987.

En l'obra de Blancafort, profundament arrelada a Catalunya, el contingut emocional i estètic es troba sempre lligat a una sòlida estructura formal. Aquesta actitud "clàssica", en el sentit estricte de la paraula, on la intel·ligència exerceix un control sobre el sentiment, està present des de les primeres obres. En elles, tot i les abundants connotacions romàntiques, el compositor procura escriure, segons les seves pròpies paraules, "una cosa que se sostingui". Clara, simple i lluny del transcendentalisme alemany en voga, la seva música intenta ser tonal, lògica i concisa en la forma. En aquest sentit, la música francesa li sembla el millor exemple a seguir "sense que això suposi afrancesar la nostra música, ella ha de parlar del que és català en llenguatge europeu".

Manuel Blancafort o “l’hora de l’alba”

Després d’una Renaixença en què Felip Pedrell (1841-1922) encarnà l’assimilació del *Lied* a Catalunya, la necessitat d’abeurar-se en el riquíssim patrimoni de les cançons populars i l’aposta pel *Lied* en llengua catalana a través de dos cicles tan ambiciosos com *Lais* (1879) i *La Primavera* (1880), a Barcelona es produí successivament l’eclosió esplendorosa del Modernisme (1890-1914) o Art Nouveau en totes les arts -des de l’arquitectura de Gaudí a la música d’Albéniz (*Ibèria*) i de Granados (*Goyescas*), passant per la poesia de Maragall i Apel·les Mestres, o la pintura de Rusiñol i Casas-, i el classicisme d’inspiració hel·lènica del Noucentisme (1914-1939), tan ben teoritzat per Eugeni d’Ors i exemplificat per la poesia de Carner o la plàstica de Torres-Garcia. Així doncs, després d’una etapa d’incontenible fervor wagnerià i nacionalista, aquest “ritorno all’ordine” suposava, per una banda, el rebuig del romanticisme, subjectivisme i *pathos* wagnerians, i, per l’altra, el restabliment d’uns cànons de bellesa, una nova consciència dels límits i del sentit de la proporció, del tot lligats a l’assumpció de la pròpia mediterraneïtat existencial i cultural.

Eduard Toldrà (1895-1962), Robert Gerhard (1896-1970), Frederic Mompou (1893-1987) i Manuel Blancafort (1897-1987) formen el principal quartet de compositors adscrits llavors a l’estètica noucentista i, si ens cenyim només al conreu de la cançó, convindrem que tots ells van representar una clara alternativa al *Lied* modernista, amb cicles tan nous, originals i subtils com ara les *Sis cançons* (1915) de Toldrà, *L’infantament meravellós de Shahrarazade* (1916-1917) de Gerhard, *L’hora grisa* (1915) -sobre un poema de Blancafort, per cert- o les *Quatre mélodies* (1924-25) de Mompou, o bé les *Tres cançons de Nadal* i *Quatre cançons* (totes compostes entre 1920-22) de Blancafort, per esmentar només les primeres obres per a veu i piano de cadascun d’ells.

En contraposició al decadentisme, arravatament i grandiloquència modernistes, destaca entre els atributs estètics del *Lied* noucentista l’aparent simplificació dels recursos musicals -de vegades molt més sofisticats del que a primera vista pot semblar-, un afany de màxima simbiosi entre l’atmosfera del poema triat i la seva transposició musical, un major interès pels elements estructurals i la recerca d’una essencialitat i puresa estilístiques. Ras i curt, el Noucentisme aportava una solució, o si més no una resposta, a la crisi del llenguatge musical originada per l’exhauriment de l’articulació tonal del llegat wagnerià. I fou així com durant tots aquells anys es consolidà el *Lied* noucentista a Catalunya: bona prova d’això són el centenar llarg de cançons publicades per Francesc Martí com a concessionari d’Unión Musical Española a Barcelona, o bé les exitoses sessions del cicle “Els poetes i els músics” que van tenir lloc al Palau de la Música Catalana durant els anys 1926 i 1927.

És en aquest context de fecunda renovació estètica que hem de situar l’aparició de l’obra de Manuel Blancafort, que es va donar a conèixer amb un conjunt de cicles d’obres per a piano -com ara *Cançons de muntanya* (1916-1918), *12 Cançons* (1916-1919), *Jocs i danses al camp* (1918-1920), *Cants íntims I* (1918-1920), *Camins I* (1920-1923), *Cants íntims II* (1919-1924) o *El parc d’atraccions* (1922-1924), estrenada amb gran èxit a París per Ricard Viñes-, tan suggerents com sorprenents per la seva forma, que de cicle en cicle creixia i desplegava un imaginari cada cop més personal.

Concisa, intimista, epigramàtica, elegíaca, irònica i sovint plena d’un esperit juganer, l’obra de Blancafort va connectar de primer amb les *Lyrische Stücke* de Grieg, després amb Fauré, Debussy, Ravel i Satie, i un cop més amb “la petita revolució del postimpressionisme parisenc” -com va dir Xavier Montsalvatge-, és a dir, amb

l'estètica dels compositors del Groupe des Six (sobretot Auric, Honegger, Milhaud i Poulenc). En una entrevista de 1927, va arribar a dir: "A Catalunya, de fet, Mompou i jo hem estat el Grup dels Dos". Poc després, juntament amb Toldrà, Gerhard, Lamote de Grignon, Mompou, Samper, Grau i Gibert Camins, formaria -del 1929 al 1936- l'anomenat Grup dels Vuit o Compositors Independents de Catalunya bo i coincidint amb l'efervescència política i cultural de la 2a República: una època clau en l'evolució de la música catalana, que es volia alhora genuïna i amb projecció internacional, on la interacció de trets noucentistes, dodecafònics i neoclàssics suposaria una renovació profunda, com va poder veure's en el Festival de la Societat Internacional de Música Contemporània (SIMC), celebrat a la capital catalana el 1936, en què Blancafort va ser un dels pocs compositors catalans convidats a participar-hi.

Seves són aquestes paraules tan reveladores: "Fugir de Wagner és el primer dels manaments que cal imposar a la nova música catalana [...] No es tracta d'afrancesar la nostra música [...] Ha de ser quelcom més que una sardana i una cançó popular; ha de parlar de coses catalanes en llenguatge europeu". Aquestes declaracions de Blancafort s'adiuen com anell al dit a tota la seva producció liederística, de la qual ara se'n publica un primer cedé, magníficament interpretat per la mezzosoprano Anna Alàs i Jové i el pianista Miquel Villalba, reputat intèrpret de tota l'obra pianística de Blancafort en aquest mateix segell, els quals conformen un duet perfectament compenetrat i afí al món entre somnis i elegíac en què es debaten la majoria d'aquestes cançons.

Tot i que la Guerra Civil va tallar de socarrel el clima d'efervescència cultural que es vivia a Barcelona -bé pot dir-se que la cultura catalana havia recuperat tot el seu esplendor medieval i estava vivint una segona edat d'or-, sota les cendres de la desfeta i en els duríssims temps de la postguerra s'hi continuava covant una mínima vida cultural i mai no van cessar del tot les activitats musicals, malgrat l'exili d'alguns dels seus actors més notables (de Gerhard a Samper, sense anar més lluny). Llavors l'obra de Blancafort sembla abandonar els seus postulats postimpressionistes i derivar cap al conreu d'una música més formalista, estructurada, transcendent i desproveïda dels seus elements més vel·leïtosos, juganers i fins provocadors (estic pensant tant en els seus dos Quartets com en els dos Concerts per a piano i orquestra o en la Simfonia en mi, guanyadora del Premi Ciutat de Barcelona).

Ara bé, diria que és el conreu del *Lied* el que permet a Blancafort no trencar del tot amb l'esperit de l'etapa precedent, i alhora explica que el seu corpus de cançons formi un bloc homogeni, compacte i summament atractiu que se'ns lliura sense solució de continuïtat com si fos el fruit d'un mateix impuls creatiu: suposo que la fidelitat a uns mateixos poetes barcelonins -els seus dilectes Joan Maragall (1860-1911), Josep Maria López-Picó (1886-1959), Rossend Llates (1899-1973), Marià Manent (1898-1988) i Tomàs Garcés (1901-1993) essent els més recurrents, i els seus poemes recreant en molts casos la cançó d'arrel popular- i a una mateixa llengua -la catalana- és el que explica el seu aire inconfusible de família, més enllà de vicissituds i daltabaixos històrics (pensem que la llengua catalana va ser del tot prohibida durant gran part dels anys de la dictadura franquista).

De fet, tot aquest corpus de cançons està agrupat sobretot en tres cicles -dos de primerencs, *Tres cançons de Nadal* (1920-22) i *Quatre cançons* (1929-22), i un de molt més tardà amb què clou la seva producció *liederística*, *Lírica catalana* (1982), però que significativament reprèn un cicle homònim per a veu, arpa i orquestra de corda també de (1920-22)- i una rastellera de cançons esparses en el temps, que solen reprendre motius temàtics semblants, i normalment fetes a partir de poemes dels mateixos autors ja esmentats. En tots ells Blancafort hi troba un clima melangiós i summament evocatiu, ja sigui de l'imaginari nadalenc tan ben reflectit en els tres poemes de Manent i Maragall; d'un de caire bucòlic en què la natura desfila amb un suggestiu joc de clarobscur, a partir dels poemes de Guasch, López-Picó, Apel·les Mestres i Carner; o, finalment, d'un de més metafísic i angoixant, ple de preguntes sense resposta, com ho veiem en els cinc poemes del darrer cicle escrits pels seus amics López-Picó, Llates i Garcés.

Per tant, bé podem dir que el somni d'un país que es volia lliure i culte va persistir d'alguna manera en totes aquestes cançons que Blancafort va anar component en el transcurs de la seva llarga vida, una mica com si el temps s'hagués aturat i encara ens trobéssim a "l'hora de l'alba", com se'ns diu en el darrer poema de Tomàs Garcés: "Donem-nos la mà,/és l'hora de l'alba./Donem-nos la mà/que l'ombra se'n va".

Àlex Susanna

Cançons de Manuel Blancafort

1 PASSANT SOTA LES BRANQUES

Estàvem tu i jo passant sota les branques;
queia la nit i la lluna encenia clarors blanques.
No recordo què em deies ni jo què et deia,
ni recordo altres coses que el silenci,
un aire fi i una olor de roses.
Ara el cel és ple de llum; pels camps de flors
sento bronzir les abelles:
Mes jo enyoro aquell cel fosc
i el silenci de la lluna i les estrelles.

Manuel Blancafort

2 TRES CANÇONS DE NADAL CANÇONETA HUMIL DE MITJANIT

Maria, roser florit
dins el cor de la tenebra.
De la branca de David
floria una rosa vera.
Volem adorar l'Infant,
tremolós com una estrella,
i veure aquell bou pesant
i sentir un belar d'anyella.
Ja som tots aquí, Senyor,
i els morts ens fan companyia.
Ens aclara la claror
que surt de vostra establia.
I en la fredor de la nit
el dolç Infant que somica
reposarà en nostre pit
i el bressarem una mica.

Marià Manent

3 EL NÚVOLS DE NADAL

Els núvols de Nadal no sé què tenen
que són manyacs: no posen
gens de malícia al cel:
pel blau puríssim dolçament s'estenen,
a la llum de la posta suaus s'encenen
i de nit deixen veure algun estel.
És una de les coses més alegres
veure entre núvols els estels brillar.
Tenebres de Nadal, no sou tenebres;
més hi veig en vosaltres que no en el dia clar.
Ai, nit que vas passant silenciosa;
Ai, núvols blancs que entre els estels correu;
ai, llum, que no ets enlloc misteriosa;
ai, portal de Betlem, que ets tot arreu!

Joan Maragall

4 ELS REIS

Aquesta nit han passat
i han posat la mà als balcons...
Els somnis dels infantons
han granat.
Cap a Orient se'n van tornant
a llur reialme confús,
a regnar-hi tot pensant
en Jesús.
Heu sentit avui el cor
matinejador dels nens?
Heu sentit el rastre d'or,
mirra, encens?

Joan Maragall

5 **QUATRE CANÇONS**
MUNTANYA AVALL

La vacada va baixant
poc a poc esquellejant,
que a muntanya apreta el fred
i s'enyora ja el vailet.
Ah!

La vacada va baixant
i el marrec la va empaitant
desteixint una cançó
d'una noia i un pastor.
Ah!

La vacada va baixant
i a muntanya va nevant!
Joan M. Guasch

6 **CAPVESPRE**

Com mou la tarda, amb fina tremolor,
en el cel clar, un espurneig d'estrella
que recullen els camps com la llavor
a dins del solc que va deixar la rella.
I d'una a l'altra banda del conreu
damunt l'amplada fecundada i blana
fa com una ombra púdica la veu,
que abriga i protegeix, d'una campana.
Josep M. López-Picó

7 **LA MORT DE BEBROS**

Vora del Verdari Bebro's jeu ferit;
son cavall se'l mira, son cavall li diu:
«Alça't mon bon amo, munta'm i partim;
ja se'n van els altres costejant el riu»
Oh, mon cavall negre, no'ls puc pas seguir,
mes ferides sagnen, dec morir aquí.
Amb tes ferradures de claus d'argent fi,
cava'm una fossa, posa-m'hi al bell mig.
Pren les meves armes que mai s'han rendit.
du-les als meus pares que esperen llur fill.
Porta a ma estimada mon mocador fi,
tan bell punt el rebi plorarà per mi.

Lírica popular grega

Traducció : Apel·les Mestres

8 AIGÜES DE LA PRIMAVERA

Aigües de la primavera
que degoten pels jardins!
posades damunt les branques,
les gotes es tornen brins.
Al cor de la fotja clara
tremolen els cels divins.
La neu ja s'és fosa tota
i baixa torrent endins;
ai fressa de les escumes
que mou el fullam dels pins!
Com ixen les flors novelles!
Com dringuen els dematins!
Al riu de les aigües noves
s'hi han posat tres molins:
«L'un molia or i plata.
l'altre perles i robins,
l'altre l'amor de les dames
per fer encativar els fadrins».
Josep Carner

9 RONDALLA DEL BOU

El bou pesant, veient la gent
que tantes coses oferia,
diu que volia fer un present
al dolç Infant de l'Establia.
I quan minvà una mica el fred
—que l'Infantó ja no plorava—,
sortí amb pas lent, dins l'aire net,
sota la nit florida i blava.
Per donar a Deu pobre i humil
damunt la palla gloriosa,
vol abastar algun flam gentil
de l'estelada tremolosa.

Va caminar per fondes valls
i resseguia la carena.
Sent el clarí de tots els galls,
però ja du la rica ofrena.
Saltant de goig i bruelant,
amb doble joia rutilant
el bou baixà de la muntanya,
i s'oferia al dolç Infant
amb una estrella a cada banya
Marià Manent

10 LA LLUM DE NADAL

Com la llumeta del fanal
que il·luminava l'establia;
així es desperta l'alegria
ara que ve Nadal.
Collíem, pel camí fondal,
uns galzerans, del foc enveja.
Així nostra ànima espurneja
ara que ve Nadal.
I si les pedres del portal
l'heura cobria amb fulla clara,
la llar serà més dolça encara
ara que ve Nadal.
Tomàs Garcés

11 CANÇÓ DE L'AMOR PRIMERA

Ai, amor primera, dolç defalliment,
paraula poruga sota les estrelles!
Cada ocell llençava el seu crit ardent
acariciant les teves orelles.
Ai, amor primera, dolç defalliment!
Cada ocell et deia: «Serà teu el món,
naixeran les flors a la teva vora».
Amb un batec d'ales la boirina es fon,
sota el lledoner la font ja no plora.
Cada ocell et deia: «Serà teu el món».
Amb una paraula tot canviarà.
misteri joiós de la vida. «Vine,
—et deia l'amor—, i dóna'm la mà».
Entre les herbetes del camí, camina.
Amb una paraula tot canviarà.
Ai, amor primera, llimoner florit,
llavi roig i fresc com una rialla!
amb el teu perfum sospira la nit,
la riera riu i l'arbreda calla.
Ai l'amor primera, llimoner florit!

Tomàs Garcés

12 DESSOBRE LA TERRA DURA

Dessobre la terra dura
anava fent ma dreuera.
Passava el vent, sorollant
les canyes de la riera;
el vern era sense fulles
i seca la ginestera.
A la vora del camí
hi havia la casa clara,
oberta com un germà
i tèbia com una mare.
Jo duia closos els ulls

i feia d'esma la passa.
A la vora del camí
hi havia la bona herba,
el corriol amagat
i el dring suau de l'esquella.
Un ocell ratllava el cel
i ni el sentia ni el veia.
Però m'has donat la mà,
amiga, i el cor s'enjoia:
damunt la vinya s'ha alçat,
en ample vol, una alosa;
el sol és dolç com la mel
i a l'arbre li ha nascut ombra.

Tomàs Garcés

13 CEIÑO DA MIÑA ALDEA

Ceiño da miña aldea
non te enloites de pesar,
guinda as mortaxas do inverno
e viste as galas do vran
E certo que vou pra lonxe,
pero a tua craridá
guardadiña nos meus ollos
conmigo vai!
Non chores, nena, non chores,
que non tes por qué chorar:
O va cariño e unha pomba
que sempre volve ó pombal.
E certo que vou pra lonxe,
pero do peito no altar
lua imaxen adourada
conmigo vai!

Ramón Cabanillas

14 JOC

Si veiessis el blau fumerol
adormit a la vella teulada,
¿em diries quants rostres hi ha
en el clar borrisol de la flama?
Si un vaixell, en el trèmul matí,
de les lloses del moll se separa,
¿no sabries, per l'ombra que es mou,
els adéus que bateguen en l'aire?
I si un trot fugitiu deixondí
els camins esvaïts de la tarda,
per l'espurna que fan els cavalls
endevines els ulls de la dama?

Tomàs Garcés

15 PLANY

Finit son cant, sola i bella
així parla la donzella,
ara que el dia es deixonda
i els ocells deixen la fronda:
«Per què ma joia, Senyor,
no és joia, sinó dolor?»
Passen moments de ventura
que l'ànima es transfigura.
Sota l'oblit benestant
l'esperit es torna cant.
Més l'esperit emmudeix,
Senyor, si ningú l'oeix.
De tan intensa alegria
em sobta la melangia».

Finit son cant, sola i bella
així parla la donzella,
ara que el dia es deixonda
i els ocells deixen la fronda;
«Per què ma joia, Senyor,
no és joia, sinó dolor?»

Joan Arús

16 JA NO SERÀS MAI MÉS RECORD

Ja no seràs mai més record...
Ara ets present, viva, en l'albada de cada somni,
i ets el nord de cada gest i cada onada.
Ja no seràs mai més record...
Ja no seré mai més cristall, lluny dels teus ulls,
ni mar quieta on cada estel trobà mirall i port
de pau.
Ja no seràs mai més record...
La llum perfecta del teu esguard i dels teus ulls
em farà pur l'íntim paisatge.
Ja no seràs mai més record...
Ja no seràs mai més d'uns ulls, ni d'un mirall,
ni d'una imatge: meva només.
Del pensament presoner teu, de tu vivent.
Ja no seràs mai més record...

Josep Janés

17 CANÇÓ DE L'ÚNIC CAMÍ

Mira el mar de color blau
i la vela tota blanca:
anem-hi tots dos que allà
hi regna la benaurança.

Mes ai!, que en ser-hi arribats
el desengany ens fiblava:
ni vela ni blava mar!
il·lusió, on ets anada?
No és en terra ni en mar blau
la il·lusió que somniàvem,
només viu en nostres cors,
si som dos, l'un per a l'altre.
Tomàs Roig i Llop

LÍRICA CATALANA

18 ADVENT

Sota el ras fred la llavor va formant-se,
terra morada color d'Advent.
Passen els vents, i el silenci del vent
vibra sonor de desig i d'esperança.
D'una gran pau es dilata l'anhel
d'on es recull el repòs de l'anyada.
Oh nit que escoltes! S'atansa l'albada
que et porta el Crist com rosada del cel!
Josep M. López-Picó

19 COMIAT

El temps es curt; la joia breu.
Passa l'amor i obres la porta.
Passa de llarg: és tard, adéu.
Damunt tos anys queia la neu:
qui et feia adéu és una fulla morta.
El temps és curt i és breu el dol.
Torna l'amor: el vent espolsa
la neu d'ahir. El teu cor vol
no recordar. I un raig de sol
damunt l'oblit és com damunt la molsa.
Josep M. López-Picó

20 L'INFINIT

Deixeu-me anar tot sol entre la nit,
jo mateix no sé el mal que me turmenta;
però deu ésser el mal de l'infinit.
Tinc l'ànima encongida i malcontenta.
Deixeu-me travessar el bosc ennegrit,
seguint la meva ruta a la palpenta.
Oh! silenci, m'estrenys contra el teu pit!
com un abraç molt tebi vas cloent-te.
Pels camps, pel bosc, de cara a l'ample mar
pensa mon cor: ací és la meva llar;
estels germans, fecunda mare terra,
quan finirà el neguit de dintre meu?
L'estel va a reposar al llom de la serra,
jo quan reposaré en la pau de Déu?
Rossend Llates

21 LES CAMPANES DE PALAU

Les campanes de Palau,
qui les branda? qui les mena?
La volada, cel amunt,
qui la lliga i la dispersa?
Per què es mou el gira-sol?
Qui teixia la pinassa?
Buguenvíl·lea i gessamí,
per què mesclen flors i rama?
Manllevava els seus colors
a l'eruga la cardina?
I la serp del xuclamel,
per què lliga la bardissa?
La rosada, com s'adorm
en un fons de campaneta?
Les campanes de Palau,
qui les branda? qui les mena?
Tomàs Garcés

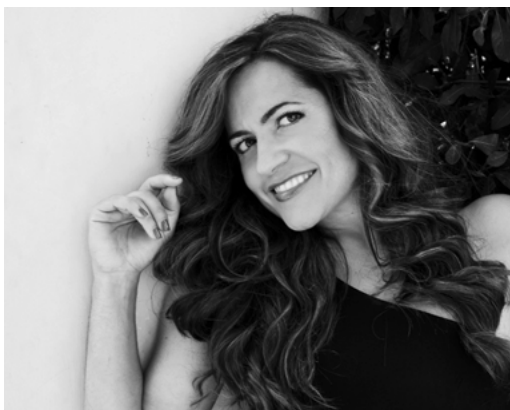
22 L'HORA DE L'ALBA

Donem-nos la mà,
és l'hora de l'alba.
Donem-nos la mà,
que l'ombra se'n va.
Deserta, rosada,
la pau del matí.

Amb l'última estrella
clareja el camí.
La porta és oberta
i el cor se n'hi va.
és l'hora de l'alba,
donem-nos la mà.
Deixarem la prada,
passarem el riu.
En tendres cabanes
fumeja el caliu.
Ens crida la vida
muntanyes enllà.
És l'hora de l'alba,
donem-nos la mà.
Pardals i cardines
aixequen el vol,
les vinyes més altes
verdegen al sol.
Si mires enrere,
t'enlluernarà.
Com el primer dia
donem-nos la mà,
És l'hora de l'alba.
Donem-nos la mà,
que l'ombra se'n va.
Tomàs Garcés

Sung texts in English and Spanish can be found online at
www.naxos.com/libretti/579012.htm

Anna Alàs i Jové

© Nuria Gomez

The Catalan mezzo-soprano Anna Alàs i Jové completed her Master's studies in Art Song and Oratorio at the Hochschule für Musik Berlin with Anneliese Fried and Wolfram Rieger, and attended Lied courses with Brigitte Fassbaender, Dietrich Fischer-Dieskau, Irwin Gage, Thomas Hampson, Thomas Quasthoff and Malcolm Martineau. Along with Alexander Fleischer she was awarded the 2nd Prize at the 2010 International Competition for the Art of Lied in Stuttgart. Critics have praised her flexible and luminous voice, as well as her special ability to provide a high scenic content to Art Songs. Parallel to her Art Song specialism, she has performed many operatic roles in theatres such as the Staatsoper Berlin, the Staatstheater Nürnberg, the Brandenburger Theater, the Teatro Real, Madrid, and the Gran Teatre del Liceu and Teatre Nacional in Barcelona

La mezzosoprano catalana completà els seus estudis de Màster en Cançó i Oratori a la Hochschule für Musik "Hanns Eisler" Berlin amb la Prof. Anneliese Fried i el Prof. Wolfram Rieger, i assistí a cursos de Lied amb Brigitte Fassbaender, Dietrich Fischer-Dieskau, Thomas Hampson, Irwin Gage, Thomas Quasthoff i Malcolm Martineau. Al costat del pianista Alexander Fleischer rebé el 2on Premi al Concurs Internacional de Lied Stuttgart 2010. La crítica destaca la flexibilitat i lluminositat de la seva veu, a més del seu talent per dotar les cançons d'un alt contingut escènic. Paral·lelament a la seva activitat com a liederista ha interpretat nombrosos rols operístics en teatres com la Staatsoper Berlin, Staatstheater Nürnberg, Brandenburger Theater, Teatro Real, Gran Teatre del Liceu, Teatre Nacional.

Catalonian native Manuel Blancafort was largely self-taught as a composer. Taken under Frederic Mompou's wing, he was introduced to the rich cultural life of 1920s Paris and became part of a fertile aesthetic revolution that rejected Romanticism and marked a revival of Classicism and beauty, his concise, intimate and playful spirit connected to that of Grieg, Fauré and Satie. Always maintaining their Catalan roots, Blancafort's songs evoke the past and dream of a country aspiring to become cultured and free from oppression. The clarity and simplicity of this message led one commentator to describe him as "the living synthesis of Catalan musical culture".

Manuel BLANCAFORT (1897–1987)

Complete Songs • 1

1	Passant sota les branques*	2:43	12	Dessobre la terra dura	4:22
	Tres cançons de Nadal	8:14	13	Ceiño da miña aldea	3:36
2	Cançoneta humil de mitjanit	1:43	14	Joc	1:12
3	Els núvols de Nadal	5:07	15	Plany	2:55
4	Els reis	1:24	16	Ja no seràs mai més record*	3:11
	Quatre cançons	8:42	17	Cançó de l'únic camí	2:50
5	Muntanya avall	1:37		Lírica catalana	15:40
6	Capvespre	2:39	18	Advent	2:42
7	La mort de Bebro	2:53	19	Comiat	3:58
8	Aigües de la primavera	1:33	20	L'infinít	4:18
9	Rondalla del bou*	2:55	21	Les campanes de Palau	2:03
10	La llum de Nadal	1:26	22	L'hora de l'alba	2:39
11	Cançó de l'amor primera	3:23			

* WORLD PREMIERE RECORDING

Anna Alàs i Jové, Mezzo-soprano
Miquel Villalba, Piano

Recorded: July 2015 at L'Auditorium Studio in Jafre de Ter, Girona, Spain.

Producer: Fundació Manuel Blancafort • Engineer: Miquel Roger

Publishers: Editorial de Música Boileau (1, 9, 11, 14, 16-22); Editions Salabert (2-8); Amalgama Casa Editorial (10, 12-13, 15)

Booklet notes: Miquel Villalba and Àlex Susanna

Cover Image: *Spring in La Garriga*, painting by Manuel Blancafort (© Fundació Manuel Blancafort)

Complete sung texts in Catalan with Spanish and English translations can be found online

8.579012

Playing Time
61:08

© © 2017 Naxos Rights US, Inc.
Booklet notes in English • Textos en català
Made in Germany
www.naxos.com